

ознаки та функції бібліотеки, він виокремив основне її завдання, визначив сучасний етап розвитку НПБ як переломний.

Представник Міжнародної фундації демократичних виборчих систем п.Т.Голкомб (тема виступу - «Бібліотека і демократія») розглянув роль бібліотекаря в умовах демократизації держави. Головними засадами функціонування бібліотеки доповідач вважає вільний доступ до інформації, точність та відсутність її оцінки, орієнтування на інтереси й запити користувачів.

Про публічні бібліотеки як центри громадського життя йшлося у виступі координатора Програми сприяння українському парламенту п.Е.Валентайн. Вона познайомила учасників конференції з досвідом діяльності публічної бібліотеки м.Блумінтон (штат Індіана, США) як депозитарію офіційних документів, культурно-освітнього й дозвільного центру, відзначивши залежність напрямів розвитку та розмірів фінансування бібліотеки від громадської думки.

Директор Вінницької обласної наукової бібліотеки А.Лучко порушив проблеми сільських книгозбірень, які нині стають єдиним центром культурного спілкування на селі, згадав про такі важливі ініціативи, як створення кабінетів науково-технічної інформації при них та введення посад бібліографів-краєзнавців у ЦБС.

Про міжнародне співробітництво в бібліотечно-бібліографічній галузі доповіла канд. пед. наук В.Пашкова. Стан бібліотечно-інформаційного забезпечення вітчизняної медицини схарактеризувала директор Державної наукової медичної бібліотеки МОЗ України Р.Павленко. Роль міських публічних бібліотек у процесі національно-культурного відродження розкрила директор Центральної міської бібліотеки ім.Лесі Українки Г.Ковальчук (Київ).

У рамках конференції працювали п'ять секцій і три круглих столи. На засіданні секції «Бібліотека в соціально-комунікативній структурі суспільства» (наукові керівники: канд. істор. наук Л.Каліберда, А.Корнієнко) було обговорено становлення когнітивного підходу в бібліотечному спеціалістстві, професійні особливості бібліотечного спеціаліста в умовах інформатизації, питання взаємодії українських бібліотек з іншими вітчизняними та міжнародними організаціями, функції і становище публічних бібліотек України в умовах політичних та економічних змін, краєзнавчу

діяльність бібліотек, місце бібліотеки в гуманізації та гуманітаризації навчально-виховного процесу тощо.

На засіданні секції «Бібліотечна професія. Бібліотечна освіта» (наукові керівники: д-р істор. наук А.Чачко, канд. істор. наук В.Бабич) увагу було зосереджено на еволюції та міжнародному досвіді бібліотечно-інформаційної освіти, організаційних і змістових аспектах підготовки бібліотечних спеціалістів, обґрунтуванні місця бібліотечної професіології в системі бібліотечної освіти та її стандартизації тощо.

Засідання секції «Бібліотечно-бібліографічні ресурси. Нові інформаційні технології» (наукові керівники: кандидати пед. наук В.Пашкова та М.Геращенко, директор Центральної наукової сільськогосподарської бібліотеки Української академії аграрних наук Р.Целінський) завершилося демонструванням баз даних видавництва «Шпрінгер», зафіксованих на CD-ROM.

Дискусійною була атмосфера на засіданні секції «Проблеми вдосконалення бібліотечно-інформаційного обслуговування» (наукові керівники: проф. М.Карташов, заступник директора НПБ Л.Петрова). Учасники секції «Історія бібліотечної справи» (наукові керівники: кандидати пед. наук Л.Одинока, Т.Ківшар) розробили конкретну програму організації даного напрямку досліджень.

У роботі круглого столу «Бібліотечні асоціації: проблеми й перспективи» взяли участь члени відділень УБА та інші. Про діяльність УБА після Установчої конференції поінформувала її президент В.Пашкова.

На засіданні круглого столу «Наукові дослідження в галузі бібліотечного знання й бібліографії» було визначено перспективні напрями бібліотечної справи, йшлося про підготовку до II Конгресу бібліотекарів, організацію бібліотечних наукових читань та випуск інформаційного бюлетеня про бібліотечне життя України.

На іншому круглому столі обговорювалися краєзнавчі аспекти діяльності бібліотек.

Під час роботи конференції було розгорнуто книжкові виставки «Бібліотека в демократичному суспільстві» та «Наукові праці викладачів КДІКу». За матеріалами форуму видано збірник «Бібліотека в демократичному суспільстві» (К., 1995). Учасниками підготовлено, обговорено й схвалено «Маніфест про демократизацію бібліотек».

Валентина Пашкова

МІЖНАРОДНИЙ СЕМІНАР «Нові бібліотечні стратегії»

У Німеччині стали традиційними щорічні міжнародні бібліотечні семінари, де відбувається обмін досвідом, накреслюються шляхи подальшого вдосконалення бібліотечно-бібліографічної діяльності. Черговий форум «Нові

бібліотечні стратегії» (організатори - Зарубіжне бібліотечне бюро (ЗББ) та Німецький бібліотечний інститут (НБІ) проходив 3 - 9 вересня 1995 р. в м. Бансберг, що під Кельном. Представники Німеччини, Бельгії, Естонії, Латвії, Росії, Китаю, Румунії, Словачії, Чехії, Казах-

стану, Польщі, США, Великобританії та України проаналізували сучасний стан бібліотечної справи, загальні тенденції розвитку бібліотечно-інформаційної діяльності.

Елізабет Симон (НБІ, ЗББ), Хільдегарт Бронш (НБІ) і Гізела Следж (Земельна та університетська бібліотека, м.Франкфурт-на-Майні, Асоціація дипломованих бібліотечних працівників) як організатори семінару доклали багато зусиль для

Університетська бібліотека м. Мангейм

забезпечення його фінансування та високого рівня проведення.

Програма включала кілька засідань. Тема першого з них: «Що є важливішим для бібліотеки майбутнього: великі книжкові зібрання чи широкий доступ до інформації?» Свої думки з цього приводу висловила Сара Гоулд (Sara Gould, Великобританія) у доповіді «Кооперація в міжнародному книгообміні: роль групи ІФЛА з універсальної доступності та міжнародного книгообміну». Про бібліографічний контроль у сучасній Росії, проблеми та перспективи міжнародної кооперації йшлося у виступі Е. Меленевської. Професор Г. Бейсдорф (G. Beyersdorff) спинився на ініціативах і заходах Федерального уряду та земель Німеччини, спрямованих на дедалі швидше розповсюдження літератури та доведення інформації до користувачів, з огляду на вартість цих процесів і складності фінансування бібліотечних проектів. Сучасний стан та значення МБА і забезпеченість документами в бібліотеках вищих навчальних закладів Угорщини висвітлювала Е. Курті (E. Kurti), а виступи представників цієї ж країни К. Палфі (K. Palfi) та К. Бенцекович (K. Benczekovits) було присвячено використанню баз даних на CD-ROM у Національній сільськогосподарській бібліотеці. «Бібліотечне обслуговування у воєнний час» - тема доповіді К. Петр (K. Petr, Хорватія). Про нові підходи в організації роботи публічних бібліотек Румунії розповів О. Дроб (O. Drob). Д-р Я. Хартман (J. Hartman, Чехія) ознайомив присутніх з проектом

підключення академічних бібліотек цієї країни до INTERNET через бібліотечно-інформаційну мережу Чеської академії наук.

Засідання «Нові технології для нових видів обслуговування» розпочалося виступом Янг Хи (Jang He, Китай) про стан та перспективи автоматизації бібліотек Китаю. Про кооперацію в їх діяльності розповів Лу Ксингсу (Lu Xingsu). Надзвичайний інтерес викликала доповідь М. Бун (M. Boone, США), про перспективи бібліотек Американських домів, зміни в концепції їх діяльності в Європі. Ці установи надалі перетворюватимуться на інформаційні центри, які забезпечуватимуть своїх читачів передусім оперативною і всебічною інформацією за допомогою нових засобів телекомунікації та сучасних носіїв інформації.

Нікого не залишила байдужим доповідь «Чи стають бібліотеки зайвими в умовах приватного інформаційного ринку?» д-ра К. Стростманна (K. Stroetmann, Німеччина) (засідання «Бібліотечно-інформаційні мережі та співпраця»). Про можливості й деякі небезпеки використання INTERNET у бібліотеках розповів його співвітчизник Г. Марлот (H. Marloth), а Ю. Ван Борн (J. van Born, Бельгія) - про фінансування та організацію міжнародних проектів. Про доступ до інформації в Білорусі доповіла Л. Прокулевич (Білорусь). А. Зариня (Латвія) висвітлювала питання кооперації в діяльності Латвійської національної бібліотеки та Інформаційної служби парламенту. Досвідом перебудови системи публічних бібліотек

Хорватії відповідно до змін у адміністративній системі країни поділилися Д. Месич (D. Mesic) та І. Пехар (I. Pehar). Про роль і місце сучасного бібліотекаря в процесі реалізації нових бібліотечних стратегій ішлося в доповіді І. Михайлової (Болгарія).

Цікаву доповідь «Інформація з питань бізнесу» виголосила М. Мацієвська (M. Maciewska) з Польщі (засідання «Національне та міжнародне співробітництво з метою організації інформаційного обслуговування»). І. Міхньова і О. Пурник (Росія) розповіли про діяльність фірми «Бібліомаркет» і співпрацю з Московською муніципальною комерційною бібліотекою. Доповідь д-ра О. Ханкової (J. Hankova, Чехія) була присвячена спеціальному журналу «INFOCUS», що є професійною платформою для кооперації між чеськими бібліотеками і виробниками інформації з бізнесу. В доповіді В. Пашкової розглянуто сучасні тенденції розвитку фахового середовища та напрями й перспективи перебудови системи професійної бібліотечно-інформаційної освіти в Україні, завдання УБА в цій галузі.

На засіданні «Маркетинг бібліотечних послуг як передумова успішного бібліотечного обслуговування» Е. Лапп (E. Lapp) та Г. Уотерс (G. Waters) (обидва - Німеччина) розповіли про діяльність Агентств з розповсюдження періодичних видань і їхніх центральних агенств, зокрема Swets, а І. Смушкіна (Естонія) - про університетську бібліотеку м. Тарту. На практичних заняттях у робочих групах розглядалися конкретні виробничі ситуації та вивчалися різні сторони організації й маркетингу бібліотечних послуг.

Форум було завершено навчальною поїздкою його учасників по бібліотеках західних земель Німеччини. Огляд різноманітних установ, зустрічі з їх керівниками та працівниками, знайомство з діяльністю ряду фірм, що забезпечують функціонування книгозбірень, дали можливість вникнути в практику бібліотечної справи в цій країні, простежити, як застосовуються тут новітні інформаційні технології, запроваджуються сучасні архітектурні рішення споруд тощо.